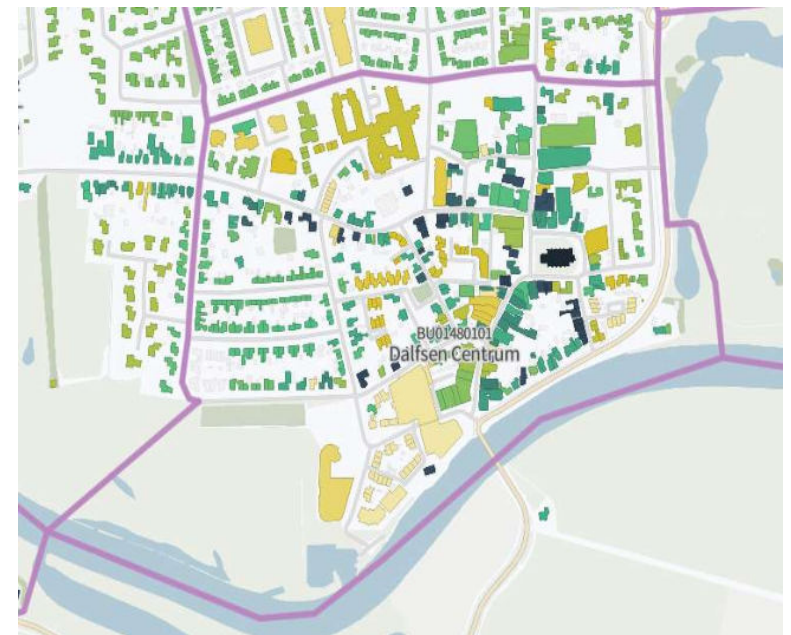

Welkom

op de keuzebijeenkomst voor buurtbewoners van Dalfsen Centrum

Programma

- 20:00 – 20:05 Opening
- 20:05 – 20:15 Installatiemenukaarten
- 20:15 – 20:20 Energiebesparing en ondersteuning
- 20:20 – 20:40 Presentatie aardgasvrij met een warmtepomp
- 20:40 – 20:50 Vragen
- 20:50 – 21:00 Pauze
- 21:00 – 21:20 Presentatie aardgasvrij met collectieve warmte
- 21:20 – 21:30 Vragen
- 21:40 – 21:50 Vervolg in de buurtapp
- 21:50 – 22:00 Afsluiting

Installatiemenukaarten

Installatiemenukaart Lucht/water warmtepomp

Binnen

Buiten

Installatiemenukaart Hoog temperatuur warmtenet

Binnen

Buiten (in bepaalde gevallen)

Installatiemenukaarten : technische vragen graag mailen naar dalfsencentrum@dalfsen.nl

Energiecrisis

Samen Doen in Dalfsen helpt!

Samen Doen in Dalfsen legt uit hoe wonen, zorg, welzijn, werk en geldzaken in de gemeente Dalfsen geregeld zijn en wijst u de weg naar organisaties, hulp en initiatieven in uw eigen buurt.

www.samendoenindalfsen.nl

Duurzaam
Dalfsen

Maak je huis energiezuiniger met het energieloket van
Gemeente Dalfsen

www.duurzaambouwloket.nl/dalfsen

Onze weg naar gasloos wonen

Hannes Hilgenkamp

Keuzebijeenkomst Aardgasvrij Gemeente Dalfsen

Inhoud

- Ons huis (2016 – nu)
- Warmtepomp
- Ervaring en aandachtspunten

Een leuke opknapper

- Op 15 maart 2016 kregen wij de sleutels van Pastoriestraat 53
- En begonnen we optimistisch aan het “even binnen verbouwen” van dit huis
- Met een natuurlijke deadline – 21 juni werd ons eerste kind (Chris) geboren

Wat hadden we eigenlijk gekocht?

- Gebouwd in 1969 als gelijkvloers bungalow
- In jaren '90 serre, carport en dak toegevoegd
- Geen energielabel (geschat C)
- Groot gebruiksoppervlak (>200 m²)
- CV Ketel uit 1996, radiatoren uit jaren '60/'70

Verbruik:

- Gas: 2300 m³ (10 m³ per m² gebruiksopp.)
- Elektra: 4500 kWh

2020 - Zonnepanelen

- 18 x 340 WP zonnepanelen op het westen
- Wekken ca 4.500 kWh per jaar op (ongeveer ons jaarlijks elektraverbruik)

2021 - Isoleren

- Buitenblad eraf
- PS isolatie blokken (26cm, Rd ~5) erop
- Oud dubbelglas vervangen door HR++
- Vloerisolatie (m.u.v. de houten balkenconstructie)

Een impressie

2021 - Vloerisolatie

- Iemand uit de buurt heeft een deal gemaakt voor meerdere huizen
- 16 cm Icynene H2Foam:
Dampdoorlatend en blijft flexibel
- $R_d = 4.2$
- Uiteindelijk alleen de “stenen” constructievloer (helpt van de begane grond) gedaan (i.v.m. mogelijk opsluiten van vocht)

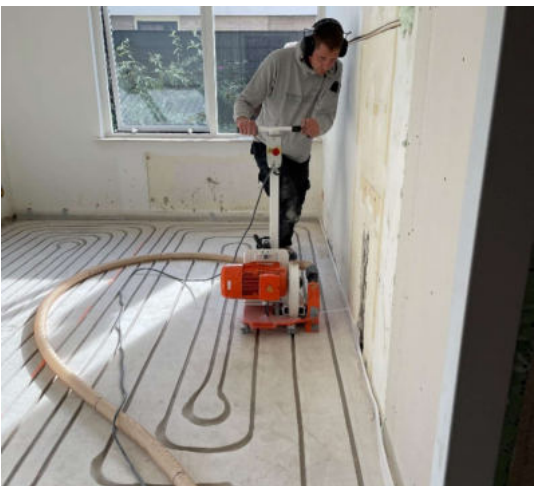
Klaar! ...

...of toch nog niet helemaal

- Houten vloer bleef erg koud
- En begon door te veren (!)
- Erfenis van eerdere lekkage in de kruipruimte – Vloerconstructie was aan het wegrotten
- ...en de CV ketel was nog steeds uit 1996...
- ...en de gasprijs knalde omhoog...

Toch nog maar één verbouwing

- En dan ook gelijk van het gas af:
  - Houten balkenvloer eruit
  - CV Ketel en radiatoren eruit
- Kruipruimte vullen met zand en 40cm schuimbeton (Rd 3,5)
- Anhydriet dekvloer met vloerverwarming
- Luchtwarmtepomp installeren

Warmtepomp

- 11 kW (dubbele ventilator) ivm groot gebruiksoppervlak en grote boiler
- Aparte boiler voor tapwater
- Wat te doen op bovenverdieping?
  - Convectieverwarming (amper nodig) in slaapkamers
  - Vloerverwarming in badkamer (was er al)
- Geschat verbruik: 3500-4000 kWh / jaar
- Zelf op te wekken met 10 extra panelen in toekomst
- Overgestapt op dynamisch energiecontract (tarieven per uur, waar schema van bijv opwarmen boiler op aangepast kan worden)

Onze ervaring

- We wonen nu 2 maanden in een huis met volledig elektrische luchtwarmtepomp (vergelijkbaar met installatie in ons huis)
- Ervaringen:
  - Hele stabiele warmte (vorst nog niet meegemaakt)
  - Temperatuur te regelen per ruimte
  - Geluid valt echt mee (ook bij dubbele unit)

Geluid – Poging tot een impressie

Warmtepomp met langsrijdende auto en vogelgeluiden ☺

Algemeen

- De voorbereidingen (isoleren en vloerverwarming) zijn ingrijpender dan de overgang van ketel naar warmtepomp
- Vergeet de ventilatie niet!
Vooral bij isoleren van een oudere (<1982) woning
- Kies niet de goedkoopste leveranciers, maar die met goede antwoorden op je vragen

Warmtepomp

- Veel verschillende types en opstellingen mogelijk, laat je goed adviseren
- Monoblock (binnen- en buitenunit in 1 buitenblok) is onderschat en bij weinig ruimte binnen al snel de betere optie!
- Let op boilervolume i.c.m. douchegedrag (regendouche?)

Ik ben een bedrijf gestart om huishoudens te begeleiden in het overgaan op gasloze warmte: Zie [Nuvanhetgas.com](https://www.nuvanhetgas.com)

Vragen?

- Zijn er vragen over de reis van Hannes in de zaal of thuis (via de chat)
- Technische vragen uit de zaal graag mailen naar dalfsencentrum@dalfsen.nl
- All vragen worden verzameld en beantwoord in het verslag.

Pauze (tot 21:00)

Programma

21:00 – 21:20 Presentatie aardgasvrij met een collectieve warmte

21:20 – 21:30 Vragen

21:40 – 21:50 Vervolg in de buurtapp

21:50 – 22:00 Afsluiting

50 TINTEN GROEN

ASSENDORP

Wie zijn wij?

Buurtinitiatief voor duurzaamheid

- ◆ Groen & water
- ◆ Energie
- ◆ Mobiliteit

7 principes

- ◆ Feestje bouwen
- ◆ Verbinden
- ◆ Positief
- ◆ Eigenaarschap
- ◆ ABCD
- ◆ Sociocratisch
- ◆ Direct resultaat

We communiceren positief

#Hoedan

- Kruipruimte verhalen
- Winacties voor creativiteit
- Creëer je eigen buitengeluk

We vergroten eigenaarschap

#Hoedan

- Warmtecafé
- Huiskamergesprekken
- Energiecoaches
- Typeringen

Eigenwijs verduurzamen

#Hoedan

- Samen onze huizen ontdekken
- Samen kennis opbouwen
- Comfort als basis
- Zoneren van oplossingen

Eigenwijs verduurzamen

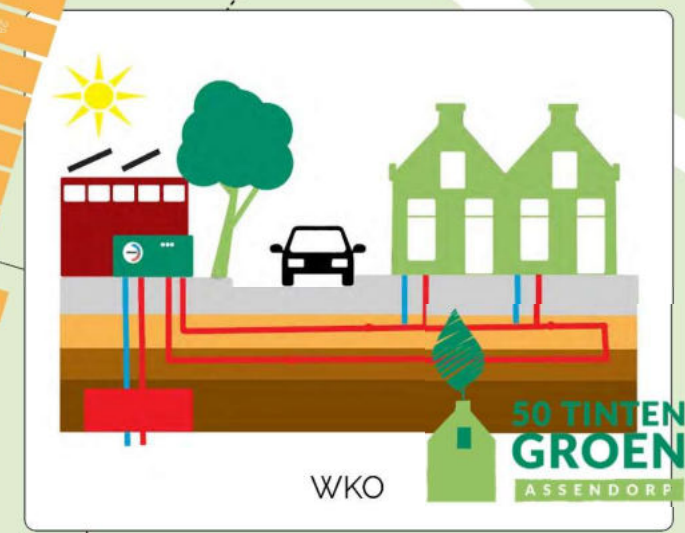
Stap voor stap, eigenaarschap over proces

- ◆ Kierdichting
- ◆ Ventilatie
- ◆ Isoleren verwarmde ruimtes (zoning)
- ◆ Huidige afgifte en opwek optimaliseren
- ◆ Stage lopen op lage temperatuur
- ◆ Afgifte bijstellen
- ◆ Warmtevraag gasloos oplossen.....

Sallandsweide

Integraal proces

- ◆ Straatvernieuwing
- ◆ Wateropvang
- ◆ Vergroening
- ◆ Mobiliteit
- ◆ En... warmte

Eigenwijze warmte

#Hoedan

Samen vragen stellen

Samen twijfelen

Samen ontdekken

Samen oplossingen zoeken

Samen onze omgeving vergroenen

Eigenaarschap proces

#Hoedan

Derde speler in het spel

Gelijkwaardige partner

Ons huis, straat, wijk

EnergieSamen BuurtWarmte

Buurt proces

#Hoedan
ABCD
Voordeurgesprekken
Huis kamergesprekken
Buurtgesprekken
Ruimte voor iedereen

Korte termijn acties, lange termijn plannen

- ◆ Aardgasvrije buurt vraagt lange adem
- ◆ Ook de middengroep bereiken
  - Combinatie plezier en resultaat
- ◆ Diversiteit; platform duurzaamheid
  - Energie, groen, vervoer en duurzaam leven een volwaardige plek

OPBOUW NETWERK

Versillende manieren van betrokkenheid

We werken sociocratisch

#Hoedan

- Sociocratie
- Iedereen is gelijk
- Mensen een stem geven
- Consent beginsel
- Open communicatie

Vragen?

- Zijn er vragen over de reis van Olaf in de zaal of thuis (via de chat)
- Technische vragen uit de zaal graag mailen naar dalfsencentrum@dalfsen.nl
- All vragen worden verzameld en beantwoord in het verslag.

In de buurtapp

De komende maanden tot minimaal januari 2023 willen we zoveel mogelijk mensen op de koffie (*moment van besluit is gepland begin februari 2023 op dit moment*).

We, bewoners én gemeente, besluiten dan of we de collectieve variant gaan onderzoeken, of dat we de buurt zelf aan de slag gaat met individuele oplossingen (of een mix).

We willen dat zoveel mogelijk mensen mee besluiten, zodat we niet over ze besluiten.

Eén weg is om via de beheerders van de verschillende buurtapps een uitnodiging te sturen.

Ben je buurtapp beheerder? Of ken je de buurtapp beheerder van jouw straat/buurt?

Mail dan de naam van de beheerder, telefoonnummer en buurt naar:

dalfsencentrum@dalfsen.nl . Wij nemen contact op voor een afspraak.

Tot de volgende keer bij u in de straat !

